

Голас Радзімы

ВЫДААННЕ БЕЛАРУСКАГА
ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЯХ
З СУАЯЧЫННІКАМІ
ЗА РУБЛЯЖОМ

№ 17 (1075) Май 1969 г.

Год выдання 14-ы

Цана 2 кап.

Красноармейская 9
Библиотека им. Ленина

ВЕЧНЫ АГОНЬ

9 МАЯ—ДЗЕНЬ ПЕРАМОГІ НАД ФАШЫСЦКАЙ ГЕРМАНІЯЙ

Быў красавіцкі дажджлівы дзень. Я выйшаў з тралейбуса на плошчы Перамогі, якую мінчане часам называюць Круглай або Плошчай круглай перамогі. Хацелася хутчэй кудысьці схавацца пад дах, перачакаць, пакуль скончыцца слата.

Бягу ў напрамку шкляных дзвярэй утульнага кафе «Бярозка», як раптам... На тратуару, не спяшаючыся, ідзе цудоўная маладая пара: яна ў надвечным уборах, у абодвух букеты кветак у руках. «Ім і дождж не перашкода. Яны думаюць толькі аб сваім шчасці. Што ім да таго, што робіцца навокал», — парадаваўся я.

Але чаму яны ідуць пешшу з Палаца шлюбу? Ці ж такі няма? Іх вунь колькі на стаянцы.

А яны ідуць, пераступаючы праз лужыны, нявесце не шкода вёлюму...

Я перайшоў ужо вуліцу, але азірнуўся на хвіліну і спыніўся: маладыя перасеклі плошчу і набліжались да помніка Перамогі.

Вось яны прайшлі ля полям вечнага агню, падыйшлі бліжэй да гранітнага п'едэсталя, пакланіліся і паклалі кветкі.

Цяпер ужо на тратуары стаяла, не звяртаючы ўвагі на дождж, шмат прахожых. Ва ўсхваляваных вачах свяціліся і радасць, і слёзы.

— Відаць, іх бацькі загінулі на вайне, — сказаў хета.

— А ў каго няма загінуўшых? — уздыхнуў чалавек, які стаяў побач.

Я зноў перасек вуліцу і па чаў чакаць на тратуары, пакуль маладыя вернуцца.

— Прабачце, — сказаў я, падыходзячы да іх, — сардэчна віншую вас... Я былы франтавік, мяне вельмі ўзрушыла тое, што вы ў такі ўрачысты для вас дзень паклалі кветкі ля помніка Перамогі.

Маладыя сумеліся, адказала яна:

— У свой шчаслівы дзень мы не можам забыць, — нявеста зірнула на вечны агонь, — што яны загінулі ў імя нашага шчасця.

Я паціснуў рукі маладым, а хлопца, які рабіў здымкі на плошчы, затрымаў на хвілінку.

— Прабачце, я журналіст, выпадкова бачыў гэтую хвалючую карціну. Скажыце, хто яны?

— Яе завуць Валя, яго Саша, — адказаў бадзёра хлопец.

— А прозвішча? І крыху падрабязней аб іх.

— Валя — медсястра, працуе ў шостай гарадской бальніцы. Бацька яе Васіль Рыгоравіч Бледных — плавільшчык ліцейнага цэха на мотавелазаводзе. Жывуць на вуліцы Галадзёда...

— А маці?

— Маці яе... Маці, на жаль, загінула пасля вайны на баявым пасту...

— А хто бацькі Сашы?

— Аляксандр Фёдаравіч Лазурэнка — удзельнік вайны, афіцэр, мае шмат узнагарод. У гонар бацькі і маці дзеці прынеслі кветкі да помніка Перамогі.

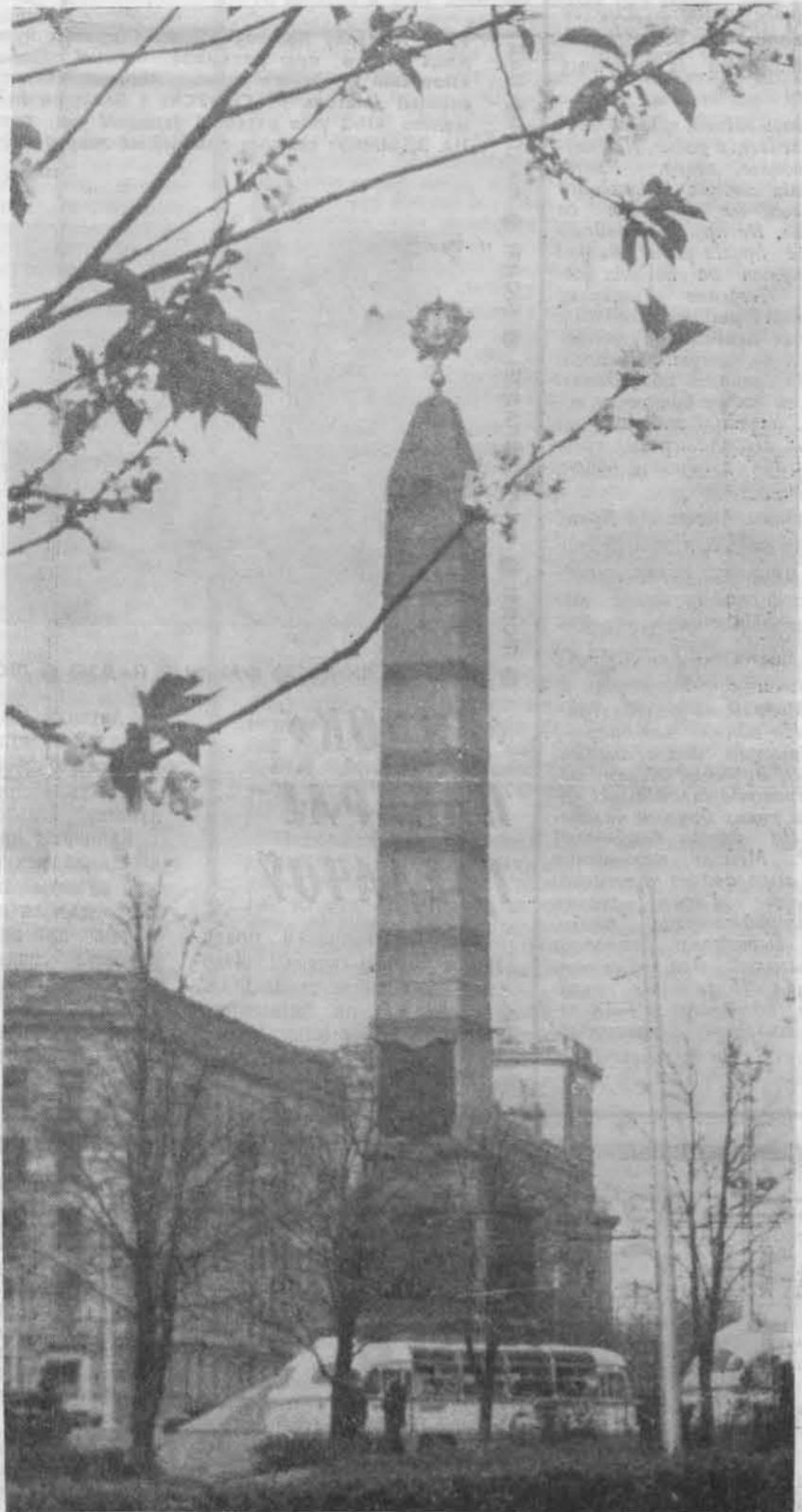
Хлопец пабег даганяць шчаслівую маладую пару. Я паспеў толькі папрасіць, каб ён прыслаў нам у рэдакцыю здымак.

— Калі што атрымаецца, прышлю, — сказаў ён і паказаў на неба. — Бачыце, якое надвор'е, а я фотаамаатар.

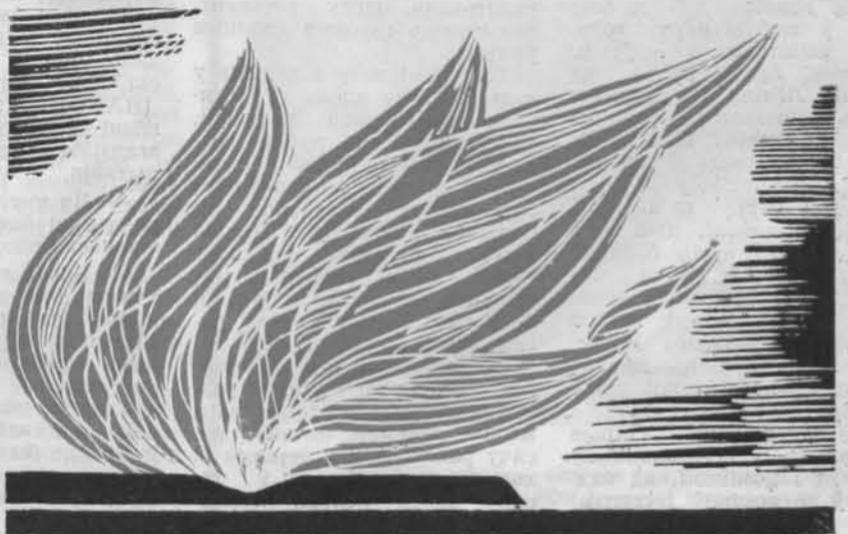
Не на ўсе хвалючыя здарэнні і выпадкі трапляюць журналісты. Для мяне гэта сустрэча была выпадковай. Але з'ява гэта не выпадковая і, відаць, не першая. Маладзё ведае: калі б не подзвіг бацькоў у Вялікай Айчыннай вайне, наш народ быў бы нявольнікам «вышэйшай расы».

І маладзё не толькі памятае аб подзвігу бацькоў. Яна працягвае баявыя традыцыі. Падзеі на Далёкім Усходзе, на востраве Даманскім, — пацвярджэнне гэтаму. Хай ведае кожны — мы нікога не чапаем, мы жадаем міру і дружбы з народамі, але сваю Радзіму адстаім заўсёды. Подзвіг воінаў і партызан Вялікай Айчыннай вайны гарыць і будзе гарэць у сэрцах пакаленняў, як вечны агонь на плошчы Перамогі.

Л. ПРОКША.

Валя і Саша ЛАЗУРЭНКІ.

САМЫЕ ДОРОГИЕ ДЕНЬГИ

Что такое Советский фонд мира? Как он пополняется? На какие цели расходуются его средства?

Двадцать лет назад в СССР был учрежден Советский комитет защиты мира. В адрес этой общественной организации со всех концов страны от граждан стали поступать добровольные взносы денег, ценных бумаг, драгоценностей с просьбой использовать эти средства на борьбу с военной опасностью, оказать помощь народам, сражающимся за свое национальное освобождение. С каждым годом эти взносы росли, накопились огромные суммы. 27 апреля 1961 года по инициативе общественных организаций был создан Советский фонд мира. По всей стране стали создаваться комиссии содействия Фонду.

Одно из основных положений устава Фонда раскрывает суть и цели этой организации: «Фонд мира является общественным фондом и рассчитан на оказание финансовой поддержки деятельности советских общественных организаций, направленной на укрепление мира, солидарности и дружбы между народами».

Фонд мира складывается из добровольных пожертвований из личных сбережений трудящихся, из добровольных взносов общественных, творческих и других организаций, из гонораров, передаваемых изобретателями, писателями, учеными, художниками. Стало традицией, что целые коллективы артистов, устраивая платные концерты, передают сборы от них на дело мира. Значительные суммы в Фонд вносят коллективы промышленных предприятий, шахт, колхозов и совхозов, домоуправления, религиозные общины. Не отстают и школьники, студенты, пенсионеры.

Фонд мира стал поистине всенародным фондом. В 1968 году поступления в Фонд увеличились по сравнению с предыдущим годом на 40 процентов. К примеру, только одна Куйбышевская область (Поволжье) собрала в прошлом году 500 тысяч рублей. На Украине за год зарегистрировано 15 тысяч взносов!

Вот несколько строчек из газетных сообщений:

«Москва. Студенты Московского энергетического ин-

ститута передали в Фонд мира 10 тысяч рублей. Кроме этого, сдали в помощь Вьетнаму 1,5 тысячи литров крови».

«Киев. Здесь, во Дворце спорта, состоялся концерт народного артиста СССР Аркадия Райкина. Весь денежный сбор — около 20 тысяч рублей — артист передал в Фонд мира».

«Ногинск. Жители домоуправления № 1 в третий раз посылают деньги в помощь борющемуся Вьетнаму. За три года Вьетнам получил от них 455 рублей. Кроме того, в помощь арабским странам они отправили 122 рубля».

Большую активность в пополнении Фонда проявляет советская интеллигенция. Академики Басов и Прохоров передали на дело мира часть своей Нобелевской премии. Так же поступили писатели Александр Корнейчук и Николай Тихонов, внесшие в Фонд свои Ленинские премии «За укрепление мира между народами». Тысячу американских долларов — Международную премию имени Хайле Селассие, полученную за исследования в области языков и культуры Африки, — пожертвовал ученый Дмитрий Ольдерогге.

Конечно, такие огромные суммы могут жертвовать немногие. Значительную часть поступлений составляют переводы на 5—10 рублей. Не в сумме взносов дело. Если человек отчисляет от зарплаты, стипендии или пенсии дорогие ему рубли, значит, дело, за которое он их отдает, близко ему.

Популярность Советского фонда мира в наши дни вышла за пределы СССР. В Фонд поступают переводы из многих иностранных государств, в особенности из Франции, Англии и США. Это говорит, прежде всего, о симпатии зарубежных друзей к мирной политике Советского правительства, которое последовательно и неуклонно отстаивает свои предложения по ядерному разоружению, по мирному урегулированию всех конфликтов между странами, которое всеми силами стремится сохранить мир.

Как расходуются средства Фонда мира?

Одно из крупных мероприятий, на которое расходуются средства Фонда, —

помощь Вьетнаму. Без всяких субсидий со стороны правительства учреждений Фонд приобретает и доставляет во Вьетнам большие партии продуктов питания, одежды, медикаментов. Более двух миллионов рублей выделено для приобретения таких же товаров для населения арабских стран, пострадавших от израильской агрессии.

Для советских людей борьба за мир — это не только защита завоеваний Октябрьской революции и успехов социалистических государств. Советские люди считают своим международным долгом поддерживать национально-освободительную борьбу народов, находящихся под игом колониализма. Выражая волю советской общественности, Советский комитет солидарности стран Азии и Африки направил Фронту освобождения Сомалийского берега 8 ящиков медикаментов и продукты питания. Медикаменты были направлены также бойцам Африканского национального конгресса в Южную Африку, для партии Африканской независимости Португальской Гвинеи и островов Зеленого Мыса.

Кроме материальной помощи странам Азии и Африки, Советский фонд мира финансирует различные конгрессы, форумы и другие важные мероприятия, направленные на установление и расширение связей и контактов с зарубежными миролюбивыми организациями, на пропаганду миролюбивой политики Советского Союза.

Узнав о таких солидных статьях расходов Советского фонда мира, читатель невольно спросит: «Не иссякает ли его казна?»

— Есть предел самым большим капиталам отдельных людей. Состояния богатейших людей мира ограничены. Богатство души советского человека, его приверженность делу мира неизмеримы, — говорит заместитель председателя Советского фонда мира писатель Борис Полевой. — Здесь получается, как в старой русской сказке о неразмном рубле. Что на него ни покупай, во имя добра, — он не уменьшается.

А ведь мы ассигнуем средства только на добрые дела.

В. САДЕКОВ.
АПН.

— У Брэсце, як і ў кожным савецкім горадзе, ёсць дастаткова школ, паліклінік, бальніц, дзіцячых садоў і ясляў. Усё гэта — набыткі Савецкай улады. Але ж Брэст — гэта яшчэ і горад студэнтаў, ці не так?

— Так, Брэст па праву лічыцца горадам студэнтаў. Мы маем дзве вышэйшыя навучальныя ўстановы і некалькі сярэдніх. Брэсцкі педагагічны інстытут ужо існуе колькі дзесяткаў год і выпускаў нямала спецыялістаў. А інстытут інжынерна-будаўнічы адчыніў свае дзверы ўсяго пару гадоў назад. У 1945 годзе ў аўдыторыях педінстытута слухалі лекцыі ўсяго 140 студэнтаў. Сёння толькі на дзённым аддзяленні гэтай вучы — 1 668 чалавек. Амаль столькі ж студэнтаў у інжынерна-будаўнічым. Акрамя таго, сярэдняю спецыяльную адукацыю моладзь атрымлівае ў чыгуначным і будаўнічым тэхнікумах, музычным вучылішчы і іншых навучальных установах горада. Дзеці беларусаў, якіх так многа выехала з Брэстчыны за мяжу ў часы панавання буржуазнай Польшчы, ідуць у навуку, становяцца добрымі настаўнікамі, будаўнікамі, музыкантамі, урачамі і працэлююць свой край нястомнай працай, творчымі

дасягненнямі, навуковымі адкрыццямі.

— Чым цікава культурнае жыццё горада?

— Брэстаўчане вельмі любяць трапінае слова, звонкую песню, умеюць ацаніць мастацкія вартасці кінафільма, дэпла і сардэчна прымаюць творчыя калектывы, якія прыязджаюць да нас з Мінска, Масквы, Ленінграда, з розных рэспублік Савецкага Саюза і з-за мяжы.

Мы ганарымся сваім драматычным тэатрам, народнай харавой капэлай клуба чыгуначнікаў, танцавальным калектывам «Радасць», рускім народным хорам. У нас ёсць свае паэты і самадзейныя кампазітары. Яны напісалі многа песень, прысвечаных роднаму гораду. Іх спяваюць не толькі ў нас, але і па ўсёй Беларусі.

Вечарамі запаўняюцца залы сямі кінатэатраў горада і дзевяці клубаў, працуюць секцыі дома народнай творчасці, ідуць трэніроўкі ў доме фізічнай культуры. У Брэсце ёсць свая студыя тэлебачання. Блакітны экран звязвае жыхароў пагранічнага горада нашай Радзімы з аддаленымі куткамі краіны.

— Што для брэстаўчан самае дарагое ў іх горадзе?

— Безумоўна, самае дарагое для кожнага жыхара на-

шага горада — гэта Брэсцкая крэпасць-герой. Тут гітлераўскія фашысты ўпершыню зразумелі, што па Савецкаму Саюзу так, як па краінах Заходняй Еўропы, з маршам не пройдзеш. Неўміручай славай пакрылі свае імёны легендарныя абаронцы цытадэлі над Бугам. Іх мужным подзвігам ганарацца і юныя гараджане, і людзі, якія прайшлі па нялёгкіх франтавых дарогах.

Кожны дзень, кожную гадзіну ў крэпасць прыходзяць і прыязджаюць людзі — з Данбаса, Варкуты, Узбекістана, Прыбалтыкі, каб пакланіцца гэтай свяшчэннай зямлі. Большасць замежных турыстаў, а сярод іх і нашы суайчыннікі, якія праязджаюць праз Брэст, наведваюць славетную крэпасць. У хуткім часе на зямлі, палітай крывёй герояў, узнімецца помнік няскораным абаронцам Брэсцкай цытадэлі.

...У канцы мая брэстаўчане павіншуюць свой горад са слаўным юбілеем. А праз два месяцы горад над Бугам адзначыць яшчэ адну значную дату ў сваёй гісторыі — 25-годдзе з дня вызвалення Брэста ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Гэтая чвэрць стагоддзя — самая яркая ў 950-гадовай гісторыі Брэста.

В. КРАСЛАЎСкі.

СЕГОДНЯ В НОМЕРЕ

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

Однажды в ненастный апрельский день внимание мнчан привлекла молодая пара. Юноша и девушка в свадебных нарядах шли пешком, не обращая внимания на дождь, с букетами цветов в руках. Вот они подошли к обелиску на площади Победы, низко поклонились и положили цветы у вечного огня. Так в самый светлый день своей жизни молодые мнчане Валя Бледных и Саша Лазуренко выразили благодарность тем, кто погиб в борьбе с фашизмом, отстаивая счастье грядущих поколений. Молодежь не только помнит подвиги отцов, но и продолжает их боевые традиции. Подтверждение этому — события на острове Даманском. Любовь к Родине, восхищенные героическими делами отцов будут вечно гореть в молодых сердцах, как горит огонь на площади Победы. Великому празднику советского народа и всех прогрессивных сил мира — дню Победы — посвящена статья «ВЕЧНЫ АГОНЬ» (1 стр.).

Жители Бреста скоро отметят 950-летие своего родного города. Их руками возводятся новые дома, кварталы и целые микрорайоны, и сейчас Брест вырос вдвое по сравнению с довоенным, несмотря на страшные разрушения 1941—1944 годов. Сейчас в городе более 30 крупных промышленных предприятий. Изделия, которые они выпускают, известны далеко за пределами Белоруссии. Это ковры и газовые плиты, трикотаж и сборные железобетонные конструкции, электроработы, мебель и многое другое. Брест по праву считается городом студентов. Сотни квалифицированных специалистов выпускают его техникумы и институты. Брестовчане гордятся своим драматическим театром, народной хоровой капеллой клуба железнодорожников, танцевальным коллективом «Радость», своими поэтами и композиторами. О сегодняшнем дне города над Бугом рассказывает статья «МИНСКА СТАРШИ БРАТ» (2—3 стр.).

22 апреля состоялся очередной пленум Белорусского товарищества по культурным связям с соотечественниками за рубежом. На нем присутствовали писатели, артисты, сотрудники республиканских газет и журналов, председатели колхозов, представители хозяйственных и общественных организаций. С отчетным докладом на пленуме выступил заместитель председателя президиума Товарищества и редактор газеты «Голос Радзімы» Л. Прокша. Он рассказал о возросшем среди земляков интересе к советской действительности. В этом заслуга и Товарищества, радиостанции «Савецкая Беларусь», редакции газеты «Голос Радзімы». Выступавшие в прениях главный редактор зарубежного вещания А. Стук, архиепископ Минской и Белорусской православной церкви Антоний, начальник пионерского лагеря «Лесная сказка» Л. Овсянникова и другие говорили о своем патриотическом долге — нести за рубеж правду о советской стране, укреплять связь с соотечественниками за рубежом («ДВА ГАДЫ ПЛЕННАЯ ПРАЦЫ», 4 стр.).

Неисчислимые бедствия принесли нашему народу немецко-фашистские захватчики. Но, безусловно, не все солдаты, мобилизованные Гитлером, были фашистами, и многие из них стремились использовать любую возможность уйти из армии, чтобы не участвовать в несправедливой захватнической войне. В 1943 году на конференции политических эмигрантов и антифашистского актива лагерей военнопленных был создан Национальный комитет «Свободная Германия», который стал политическим и организационным центром немецкого антифашистского сопротивления. С воспоминаниями о своих друзьях — участниках этого движения выступает бывший командир одной из групп комитета «Свободная Германия» В. Бейдин («АНТИФАШИСТЫ ИДУТЬ У БОЙ», 6-7 стр.).

В издательстве «Беларусь» вышла книга М. Стрельцова, посвященная великому белорусскому поэту Максиму Богдановичу. И сегодня для нас не ясно, как могло случиться, что человек, который прожил детские и юношеские годы далеко от Белоруссии, стал знатоком быта своего народа, его творчества, языка. Автор проследивает жизнь поэта день за днем, год за годом. Не просто было Богдановичу стать белорусским поэтом, но тем большая его заслуга, тем больше достойны уважения и преклонения его упорство и настойчивость, его страстная любовь к родному краю. «Вся его жизнь, — пишет М. Стрельцов, — напористое и ровное горение одной страсти. И кратковременное. Вот почему его жизнь напоминает нам вспышку метеора». Рецензия на книгу М. Стрельцова помещена на 6 стр. под заголовком «ЗАГАДКА БОГДАНОВИЧА».

Галоўны аграном калгаса імя Леніна Дзяржынскага раёна Л. СТАСЯНЮК (справа) і трактарыст В. ТАРАКАН правяраюць сеялкі перад выхадам у поле.
Фота П. НАВАТАРАВА.

ДВА ГАДЫ ПЛЁННАЙ ПРАЦЫ

III пленум

Беларускага

таварыства

па культурных

сувязях з

суайчыннікамі

за рубяжом

Прэзідыум пасяджэння пленума. Выступае архіепіскап Мінскай і Беларускай праваслаўнай царквы АНТОНІЙ.

Адбыўся чарговы пленум Беларускага таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом. Як і два гады назад, прэзідыум Таварыства рабіў справаздачу аб праведзенай рабоце.

У памяшканні Беларускага таварыства дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі, дзе адбыўся пленум, была арганізавана выстаўка. На прыгожа аформленых стэндах — выданні прагрэсіўных эмігранцкіх арганізацый, якія знаходзяцца за мяжой: «Вестник», «Русский голос», «Советский патриот», «Дружба», «Наша жизнь», «Родной голос». Мы іх рэгулярна атрымліваем, і гэта дае магчымасць мець больш поўнае ўяўленне аб

шэсць брашур), пачытаць апошнія нумары газеты.

У зале, дзе адбывалася пасяджэнне, сярод запрошаных пісьменнікаў І. Гурскі, І. Грамовіч, А. Васілевіч, М. Паслядовіч, прарэктар БДУ імя Леніна А. Малышаў, прарэктар па навуковай рабоце Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі імя Луначарскага К. Сцепанцэвіч, кандыдат гістарычных навук В. Раманоўскі, артыст тэатра імя Янкі Купалы С. Бірыла, рэдактар газеты «Знамя юности» В. Чанін, дырэктар 95 мінскай школы Л. Аўсяннікава, рэмігрант з Канады І. Шарынін, архіепіскап Мінскай і Беларускай праваслаўнай царквы Антоній, старшыня калгаса «17 верасня» Нясвіжскага раёна Г. Сасноўскі, старшыня калгаса «Новы быт» Мінскага раёна Б. Фунцікаў, прадстаўнікі беларускіх прадпрыемстваў і грамадскіх арганізацый. Гэта той актыў, на які абав'язана ў сваёй рабоце Таварыства і рэдакцыя. Гэтыя людзі выступаюць з артыкуламі на старонках «Голасу Радзімы», адказваюць у пісьмах на пытанні землякоў, сустракаюцца з імі асабіста. На пленум прыехалі таксама прадстаўнікі таварыстваў з братніх рэспублік, карэспандэнты «Голасу Радзімы» з іншых гарадоў Беларусі.

Са справаздачным дакладам на пленуме выступіў намеснік старшыні прэзідыума Таварыства рэдактар газеты «Голас Радзімы» Л. Прокша.

— Два мінулыя гады былі, бадай, самымі плённымі за час усёй дзейнасці нашага Таварыства, — сказаў прамоўца. — За час існавання нашага Таварыства і рэдакцыі мы стварылі, калі так можна сказаць, фундамент даверу ў нашых землякоў за мяжой. Цяпер нас ведаюць у многіх краінах і вераць у шчырасць нашай высякароднай мэты.

Далей Л. Прокша расказаў аб формах зносінаў з землякамі, аб тым, што было зроблена, каб там, за мяжой, яны атрымалі як мага больш праўдзівай інфармацыі аб жыцці на Радзіме, каб гэтыя звесткі даходзілі да іх рэгулярна. Тым, хто прыязджаў у родныя мясціны, ствараліся ўсе ўмовы для глыбокага і ўсебаковага знаёмства з савецкай рэчаіснасцю. Вярнуўшыся дадому, эмігранты раскажваюць аб убачаным сваім родным, суседзям, выступаюць у прагрэсіўных арганізацыях і нават у друку. Як правіла, гэта добразычлівыя ўсхваляваныя расказы аб родным горадзе ці вёсцы, аб спакойным і багатым жыцці на Бацькаўшчыне.

Мы вельмі радуемся, калі да нас прыязджае моладзь. За два гады ў Мінску гасціла больш 100 юнакоў і дзяўчат, дзяцей землякоў. Яны таксама вельмі цікавіцца нашым жыццём, стараюцца больш запомніць і дома ўрадаваць бацьку ці маці добрым расказам аб іх Радзіме. Так Соня Макаравіч з Віндзара зняла фільм аб сваім падарожжы і дэманстравала яго ў клубе аддзела Федэрацыі рускіх канадцаў і дома.

Мы рэгулярна пасылаем сваім чытачам за мяжу свежыя газеты, брашуркі. Як правіла, іх чытае не толькі той чалавек, якому дасылаецца газета ці брашура, а ў 5—10 разоў больш чытачоў. Землякоў цікавіць матэрыялы аб родным краі, аб тым, што робіцца ў вёсцы, горадзе, рэспубліцы, дзе яны некалі жылі, з вялікай увагай чытаюць яны пісьмы і выступленні суайчыннікаў, пачытаўшых на Бацькаўшчыне.

Здраецца часам і такое, што пад маскай сумленнага, добразычлівага турыста-суайчынніка да нас прыязджаюць варожа настроеныя людзі.

Вось які выпадак адбыўся некалькі год назад. У вёску Кальчыцы пад Слуцкам прыязджаў са Злучаных Штатаў Амерыкі Дзясніс Гарбацэвіч. Яго добра прынялі сваякі, кармілі і паілі, усюды вадзілі, усё паказвалі. Д. Гарбацэвіч прыходзіў у захапленне і нават выступіў з артыкулам у слускай газеце «Шлях

Ільча», а вярнуўшыся ў Амерыку, выдаў паклёпніцкую кніжку «Два месяца в гостях у колхозников», дзе абліваў брудам і сваю зямлю, і ўсіх савецкіх людзей. Родзічы Дзясніса Гарбацэвіча далі яму дастойны адпор праз газету «Голас Радзімы» і радыёстанцыю «Савецкая Беларусь». Асудзілі паклёпніка і землякі, прыслаўшы нам шмат пісьмаў, якія мы змясцілі на старонках газеты.

Акрамя газет і брашур, Таварыства пасылае за мяжу мастацкую літаратуру, фотавыстаўкі, кінафільмы, магнітафонныя плёнкі з запісамі музыкі і песень.

У рэдакцыю прыходзіць многа пісьмаў, у якіх землякі дзякуюць за падарункі, раскажваюць, якую вялікую ролю ў іх жыцці адыгрывае газета, як радасна ім адчуваць, што Радзіма не забывае пра іх, клапаціцца аб іх.

«Я атрымаў некалькі кніжак, выдадзеных Таварыствам, — піша Максім Малейка з Канады. — Да слёз усхваляваў мяне радкі, з якіх я ведаўся аб новым жыцці ў Беларусі. Вельмі добра паступаецца, што выкрываеце пануючых астраўскіх, абрамчыкаў і іншых нягоднікаў. Я іх ненавіджу, як ненавідзіць іх большасць эмігрантаў».

Я. Цішкоў з Англіі, які гасціў у рэспубліцы па запрашэнню Беларускага таварыства, так сказаў аб ролі газеты «Голас Радзімы» і яе бібліятэчкі ў жыцці суайчыннікаў:

«Ваша газета і іншыя вы-

данні Таварыства па меншай меры гады на два паскорылі мой прыезд на Радзіму. Я даўно раздумваў, як быць, сумняваюся, ехаць ці не ехаць: у Англіі ж я апynuўся пасля фашысцкага палону. А такіх, як я, казалі мне ў нас, у Савецкім Саюзе не пашкадуецца. Газета дапамагла мне рашыцца пераступіць мяжу, я паверыў, што са мной нічога дрэннага не здарыцца... Цяпер я рады, што ўбачыў родных, месцы свайго дзяцінства, сваю родную Беларусь».

У нашай акрузе я адзін атрымліваю «Голас Радзімы», але чытачоў вашай газеты ўжо куды больш. Акрамя мяне, яе чытаюць яшчэ з дзесяткаў сем'яў беларусаў, якія аселі ў Англіі. Газету проста зачытваюць да дзірачкі. Так што справа ваша вельмі патрэбная і карысная».

Расказаў праўду аб Савецкай Беларусі, знаёміць з усім новым, што адбываецца тут, — такая пачэсная і адказная задача і ў радыёстанцыі «Савецкая Беларусь», якая рытуе і транслюе перадачы ў краіны Заходняй Еўропы, Лацінскай Амерыкі, ЗША і Канаду. Аб яе рабоце расказаў галоўны рэдактар А. Стук. Ён сказаў, што ў апошні год вялікае месца ў праграме замежнага вярчання займалі перадачы, прысвечаныя залатому юбілею рэспублікі.

— Мы імкнуліся паказаць, — гаворыць А. Стук, — якія велзарныя змены адбыліся ў культурным, эканамічным і гаспадарчым жыцці рэспублікі за 50 апошніх год. Мы хацелі паказаць, якой значнай падзеяй для беларускага народа з'явіўся Кастрычнік. Зараз мы рыхтуем цыкл перадач, прысвечаных 100-годдзю з дня нараджэння Ул. І. Леніна і 25-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Кожны год у адным з піянерскіх лагераў пад Мінскам адпачываюць дзеці землякоў з розных еўрапейскіх краін. Летась у «Лясной казцы» гасцілі рэбяты з Францыі, Галандыі, Фінляндыі, ФРГ, Англіі. Начальнікам лагера там працавала Л. Аўсяннікава, дырэктар 95 мінскай школы. Выступаючы на пленуме, Л. Аўсяннікава расказала аб вялікай дружбе, што ўзнікла паміж савецкімі дзецьмі і гасцямі. Хлопчыкі і дзяўчынкі з пяці капіталістычных краін абяцалі заўсёды помніць аб нашай краіне і на ўсё жыццё захаваць чыровныя піянерскія галышткі, атрыманыя ў лагерах. Цэлы год у адрас Ларысы Яфімаўны Аўсяннікавай прыходзіць пісьмы, у якіх дзеці выказваюць падзяку за кло-

На трыбуне Л. Аўсяннікава.

жыцці землякоў. Тут жа канверты з пісьмамі, якія зрабілі не адну сотню і нават тысячу кіламетраў, перш чым былі дастаўлены ў Мінск. Нам пішуць з Канады і Злучаных Штатаў, Новай Зеландыі і Аўстраліі, Аргенціны і Парагвая, з ФРГ, Францыі, Англіі, Бельгіі і многіх, многіх іншых краін. За два гады ў рэдакцыю прыйшло больш як паўтары тысячы пісьмаў. На стэндзе побач — фотаздымкі суайчыннікаў-турыстаў, якія прыязджалі ў Беларусь. Вось яны на гадзінніковым заводзе, на камвольным камбінаце, у піянерскім лагерах, а гэты аўтобус імчыць іх у калгас. Сям'я Зоі Яршовай, суайчынніцы з Галандыі, наведвала рэдакцыю. У Беларусі за два апошнія гады пабывала і 200 землякоў. На выстаўцы можна было пазнаёміцца з выданымі бібліятэчкі газеты «Голас Радзімы» (кожны год выходзіць

Удзельнікі і госці пленума аглядаюць стэнды выстаўкі.

PAGES FROM LENIN'S LIFE

LEADER OF THE OCTOBER REVOLUTION

After an exile lasting almost ten years, Lenin arrived in Petrograd on April 3rd, 1917. He was met by revolutionary Russia with great joy and jubilation, as its leader.

Upon his arrival in Petrograd, Lenin plunged into seething activity. At a meeting of Bolsheviks on April 4th, he made public his theses, which have gone down in history under the name of the **April Theses**. They played a decisive role in determining the Party's correct line in the new historical situation. In these theses, Lenin set out a concrete and clear-cut plan for effecting the transition from the bourgeois-democratic revolution, which gave power to the bourgeoisie, to a socialist revolution, which was to place the reins of power into the hands of the working class and the poor peasantry. He believed that in those conditions the revolution could take a peaceful way.

From the day he returned to Russia, Lenin worked tirelessly and with self-abandon. He directed the Party's Central Committee, the editorial board of **Pravda**, and the work of the Petrograd Bolshevik organization. The Petrograd City and the 7th (April) All-Russia Conference of the Russian Social-Democratic Labour Party were held under his direction. He addressed meetings and rallies of workers, soldiers and sailors in Petrograd.

At the First All-Russia Congress of Peasants' Deputies, Lenin called for the immediate seizure of landed estates and spoke of the need for an independent organization of labourers and the poor peasants. In speeches at various meetings, Lenin exposed the counter-revolutionary policy of the Provisional Government (as the bourgeois government set up in the course of the revolution was called), and the Menshevik and Socialist-Revolutionaries' policy of compromise with the government, and also explained the Bolsheviks' slogans. Lenin persuaded the workers and soldiers that only the transfer of all power to the Soviets of Workers' and Peasants' Deputies could take Russia out

of the impasse to which it had been brought by the domination of the bourgeoisie. Lenin's ideas were gripping the minds of workers, peasants and soldiers, and increasing numbers of them sided with the Bolsheviks. In their letters to Lenin, they expressed gratitude, a readiness to fight, and boundless fidelity to his ideas.

The Provisional Government started a vile slanderous campaign against Lenin and the Bolsheviks in an effort to deprive the Party of its leadership. In July it issued a warrant for Lenin's arrest and did everything to seize and kill him, but the Communist Party and the revolutionary workers guarded the safety of their leader. By a decision of the Central Committee, Lenin went underground and was hidden by workers on the banks of Lake Razliv, near Petrograd, where he lived in a hut as a haymaker. He worked, writing articles and letters and preparing his book, **The State and Revolution**. Nothing could stop Lenin from working constantly and arduously.

But it soon became dangerous to stay in the hut, and in August Lenin, disguised as a fireman, went in a locomotive to Finland.

From his hiding place, Lenin directed the Party's Sixth Congress, which was held in Petrograd from the end of July to the beginning of August, 1917. The Congress was unanimously against Lenin attending a trial which the bourgeoisie demanded, and issued a protest against the persecution of the leader of the revolutionary proletariat. The Congress urged the Party to work for the overthrow of the power of the counter-revolutionary bourgeoisie and landowners in an armed uprising, because in those conditions it was no longer possible for the working class to take over peacefully.

In the autumn of 1917, when the revolutionary crisis came to a head and it was time for the proletariat to take revolutionary action, Lenin illegally came to Petrograd to lead the uprising in person.

On October 10th and 16th, the question of an armed uprising was discussed by the Party's Central Committee, which adop-

ted Lenin's historic resolutions on organizing the armed uprising. Only Kamenev and Zinoviev behaved in a cowardly manner and opposed the uprising. Trotsky did not vote against, but insisted that the uprising should be postponed until the Second Congress of Soviets, which in fact meant giving the counter-revolutionaries time to muster their forces and put down the revolutionary workers. The Party took Lenin's way. The Central Committee meeting on October 10th elected a Politbureau headed by Lenin to provide political guidance during the uprising, and on October 16th elected a Revolutionary Military Centre to direct the uprising.

Lenin resolutely demanded that the armed uprising should be started before the Second Congress of Soviets, which was to open on October 25th. On Lenin's proposal, the uprising began on October 24th, before the Congress.

The armed uprising, led by Lenin and the Bolshevik Party, achieved success on October 25th (November 7th). It was the Great October Socialist Revolution, which marked a radical turning point in the history of the whole world. It opened a new era in the history of mankind, the era of the transition from capitalism to socialism, of the triumph of socialism and communism. And the man who organized and inspired the revolution was Lenin.

The Second Congress of Soviets opened in Petrograd on the night of October 25th (November 7th), 1917. Six hundred and fifty delegates, among them almost 400 Bolsheviks, had come to attend from every part of the country. The Congress solemnly announced that all power had passed into the hands of the Soviets. This was a great historical occasion.

The delegates met Lenin with great enthusiasm when he made his speech to the Congress on October 26th. One delegate, A. A. Andreyev, recalls: «When Lenin appeared on the rostrum, the whole audience rose and moved forward to where he was standing. For some time he could not start his speech because of the continuing applause and cries of «Long live Lenin!». Standing, the Congress heard Lenin's re-

port on peace, in which the leader of the proletarian revolution proposed sending a message to the peoples and governments of all the belligerent countries, calling for an immediate armistice on the fronts».

On Lenin's proposal the Congress adopted the Decree on Peace, the issue then uppermost in the minds of millions of workers and peasants. It was the first act of the Soviet power's peaceful foreign policy, which was radically different from the rapacious policy of the imperialist bourgeoisie. From the outset, the foreign policy of the newborn socialist state was dedicated to the service of peace and international friendship. The Decree proclaimed war to be the greatest crime against humanity.

Lenin then gave a report on land ownership and read out a draft Decree. The Decree on Land abolished landlord ownership of the land for ever and without compensation, and handed the land over to the peasants. Altogether, more than 150 million hectares of land were turned over to the peasants. This was a realization of something that many generations of peasants had dreamed of and fought for. Under Lenin's Decree, private ownership of land was replaced by public or state property, which subsequently made the reorganization of agriculture on socialist lines easier. The adoption of the Decree on Land was greeted with loud applause by the delegates.

The Second Congress of Soviets elected the All-Russia Central Executive Committee of the Soviets of Workers' and Soldiers' Deputies and formed the government — the Council of People's Commissars — of which Lenin was elected Chairman. The people entrusted the country's leadership to the Bolshevik Party. The delegates to the Congress of Soviets, elected by the people, set up the world's first workers' and peasants' Government, headed by Lenin.

The preparation of the revolution and its course revealed Lenin to the world as a great Marxist theorist, a statesman, a wise leader of the Communist Party and a past master of the art of revolution.

(To be continued)

паты аб іх і жаданне зноў прыехаць у Беларусь.

Два гады таму назад у Брэсце было створана абласное аддзяленне Таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом. Яго старшыня М. Паўлоўскі раскажаў аб рабоце аддзялення. Толькі летась у Брэсце пабывала больш 200 турыстаў-землякоў. Для іх наладжваліся сустрэчы з прадстаўнікамі грамадскіх арганізацый, з дзеячамі культуры, навукі, з рээмігрантамі, якія даўно жывуць у Брэсце. Яны выступалі па радыё і тэлебачанню. Члены Брэсцкага аддзялення дапамагалі ім сустрэцца з блізкімі, вазілі іх у калгасы і на прадпрыемствы.

Вельмі цікавым было выступленне архіепіскапа Мінскай і Беларускай праваслаўнай царквы Антонія.

— Несці за мяжу праўду аб Савецкай Радзіме — гэта наш агульны патрыятычны абавязак, — сказаў архіепіскап. — У мінулы турыстычны сезон Мінскі кафедральны сабор наведала некалькі соцень турыстаў. Яны задавалі шмат пытанняў, на якія свяшчэнна-служыцелі заўсёды стараліся даць поўныя і змястоўныя адказы. У апошнія гады мне многа давялося падарожнічаць. Я пабываў на Кіпры, у Швецыі, Англіі, двойчы ў Егіпце, нядаўна вярнуўся з Індыі. У гэтых паездках мне часта даводзілася выступаць, і не раз перад суайчыннікамі. У Англіі беларусы літаральна акружылі мяне і прасілі наладзіць сустрэчу, у час якой мы змаглі б свабодна пагутарыць. Я даведаўся, што яны знаёмы з газетай «Голас Радзімы», атрымліваюць і чытаюць яе. Я быў задаволены, што меў магчымасць пагутарыць з землякамі, даць ім праўдзівую інфармацыю аб нашым жыцці, па-

М. ПАЎЛОЎСКІ раскажаў аб рабоце Брэсцкага аддзялення Таварыства.

дарыць беларускія сувеніры. Аб сваёй нядаўняй паездцы ў Канаду і аб сустрэчах з землякамі на канадскай зямлі раскажаў на пленуме намеснік рэдактара газеты «Голас Радзімы» В. Мацкевіч.

— Мне ўразіла і ўсхвалявала тое, — сказаў В. Мацкевіч, — што людзі, якія доўгія гады былі адарваны ад Радзімы, памятаюць аб ёй, ведаюць аб усіх падзеях, якія адбываюцца тут. Ян найвялікшае свята, адзначалі яны 50-годдзе БССР. Мы сустрэліся з землякамі ў розных аддзяленнях Федэрацыі рускіх канадцаў у многіх гарадах краіны і ўсюды бачылі глыбокую прыязнасць і вялікую цікавасць да ўсяго, што звязана з Беларуссю, з Савецкім Саюзам.

Карэспандэнт «Голасу Радзімы» з Кобрына М. Лачымаў раскажаў аб шматлікіх сустрэчах з суайчыннікамі-турыстамі, якія прыязджалі ў яго родны горад.

У канцы работы пленума былі абраны прэзідыум Таварыства і рэдакцыйная калегія газеты «Голас Радзімы». Народны артыст СССР Р. Шырма, які зараз са сваёй капэлай знаходзіцца ў астраляндскай паездцы па Савецкім Саюзе, зноў абраны старшынёй прэзідыума Таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом.

◆ ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ ◆ ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ ◆ ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ ◆ ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ ◆ ПІШУЦЬ

Дорогие друзья-соотечественники!

Сердечно поздравляем вас с праздником Первого мая и с днем Победы над фашистской Германией!

Желаем вам доброго здоровья, новых успехов в благородном труде и счастья в личной жизни!

С братским приветом

В. ЯХОНТОВ,
редактор «Русского голоса».

К. ОСИП,
секретарь.

США.

Дорогие товарищи!

От имени правления, членов и друзей Русского общественного клуба Сиднея поздравляем вас с Международным днем солидарности трудящихся — 1 Мая и праздником Победы.

В эти дни, когда народы нашей великой Родины отмечают праздник весны и труда — Первой и день Победы советского народа над фашистской Германией, соотечественники, проживающие в Австралии, шлют вам свой пламенный привет и сердечные пожелания крепкого здоровья, успехов в труде и счастья в личной жизни.

С глубоким уважением

М. БАЙДИН,
председатель клуба.

П. КОНОНОВ, секретарь.

Австралия.

Члены общества «Березка» сердечно поздравляют Белорусское товарищество по культурным связям с соотечественниками за рубежом с Международным праздником трудящихся — 1 Мая.

Примите наши наилучшие пожелания.

Т. ГЕРЦБЕРГЕР.

ФРГ.

После того, как мы с мужем и двумя младшими детьми съездили на Родину, мой старший сын сказал: «Теперь я на очереди, я тоже хочу увидеть твою Родину и погостить у бабушки». Так что в 1970 году мы снова собираемся в Советский Союз, уже со старшим сыном. Хотя это еще не скоро, но когда впереди такая цель, время бежит быстро.

Мужу и детям очень у нас понравилось: и то, что люди живут не так тесно, как в Голландии — бывает от деревни до деревни на протяжении 20 километров не встретишь домика, и то, как нас принимали. Кто хоть чуточку знает нашу маму, звал нас в гости. За столом уговаривали: этого попробуйте или того, ну, хоть курочки кусочек съешьте. Одним словом, ни с чем не сравнимое гостеприимство! А города не отличаются от голландских. Мы три дня жили в гостинице «Минск», здесь все, как в лучших западных отелях — телефон, телевизор и т. д.

Всем, кто еще не побывал на Родине, я от всего сердца желаю совершить такую поездку. Вернетесь, хорошо отдохнув, полные впечатлений, и еще раз убедитесь, что лучше и дороже Родины нет ничего на свете.

З. ЕРШОВА-АГУСТУС.

Голландия.

Большое спасибо за книги, газеты, письма. В тот день, когда я получаю весточку с родной земли, мне всегда радостно. Как интересно было прочесть книгу о моем родном Могилеве. Действительно, все жители города принимали участие в его обороне, рыли окопы, противотанковые рвы, а многие сражались на передовой.

Будь неладна эта проклятая война, которая забросила нас на чужую землю. Я думала, что с годами пройдет тоска по Родине, но вот прошло столько лет, а все вокруг чужое. Особенно обидно слышать враждебные высказывания в адрес моей родной страны, но я всегда давала и буду давать отпор клеветникам.

Л. МАЛЕЕВА.

Италия.

22 красавіка ў Бабруйску быў адкрыты помнік Ул. І. Леніну. На мітынг, прысвечаны 99-й гадавіне з дня нараджэння Ул. І. Леніна і адкрыцця помніка Уладзіміру Ільічу, прыйшлі тысячы рабочых і служачых прадпрыемстваў і будоўляў горада, школьнікі. Помнік Ул. І. Леніну выкананы скульптарам Л. Белаусавым і архітэктарам М. Мызнікавым. НА ЗДЫМКУ: адкрыццё помніка Ул. І. Леніну ў Бабруйску.

Фота М. ЖАЛУДОВІЧА.

◆ ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ ◆ ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ ◆ ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ ◆ ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ ◆ ПІШУЦЬ

«ЗАГАДКА БАГДАНОВІЧА»

— пад такой назвай выйшла з друку новая кніга Міхаса Стральцова. Удаляе назва для кнігі, у якой ідзе гаворка пра выдатнага беларускага паэта, класіка беларускай літаратуры Максіма Багдановіча. І па сённяшні дзень для нас з'яўляецца загадкай: як магло здарыцца, што чалавек, які пражыў дзіцячыя і юнацкія гады далёка ад Беларусі, стаў выдатным знаўцам побыту свайго народа, яго нага фальклору і мовы і ў сваіх творах засведчыў гэта на выкі.

Першы раздзел называецца «Маладому вераб'ю блага» — гэта словы з пісьма Максіма Багдановіча бацьку, якое так і не дайшло да адрасата. Першы раздзел кнігі невялічкі, але ў ім ахоплены ўсё жыццёвы шлях паэта. Востра пранізваюць сэрца радкі пра апошнія дні славытага песняра.

У наступных раздзелах Міхас Стральцоў імкнецца разгадаць тую загадку, аб якой гаварылася вышэй.

У 1896 годзе памерла маці паэта. Тады ж (Максіму было пяць гадоў) сям'я пераехала ў Ніжні Ноўгарад. Потым Багдановіч жыў у Яраслаўлі, дзе вучыўся ў юрыдычным ліцэі. Упершыню ён наведваў Беларусь у 1911 годзе. Ён ужо быў тады вядомым паэтам.

І Міхас Стральцоў прасочвае жыццё паэта дзень за днём, год за годам. Прасочвае на канкрэтных прыкладах, выказваннях бацькі паэта, даючы ўсяму лёсу паэта свае, трапныя і справядлівыя вызначэнні. Напрыклад, доўгі час жыло меркаванне, нібы ў захопленні Максіма «беларускай» і пазітыву вінаваты ягоны бацька, вядомы этнограф. Міхас Стральцоў не прычыць гэтаму. Але тут жа прыводзіць словы самога бацькі: «Яго заняткі беларускай ішлі абсалютна непрыкметна для мяне і акружаючых; прынамсі, не я падштурхнуў яго на гэту дарогу, але, вядома, і не перашкаджаў».

А далей чытаем ужо меркаванні Міхаса Стральцова, якія маюць непасрэднае дачыненне да слоў бацькі Максіма:

«...як няпроста было Багдановічу стаць беларускім паэтам! Пачаць хаця б з таго, што сваёй мове ён павінен быў вучыцца, як чужой: напачатку ён проста не ведаў яе! І, што самае прыкрае для пісьменніка, не ведаў яе жывых гаворак... Нібы іншаземец, ён прасіць кожнага, з кім размаўляе, папраўляць яго гаворку».

І далей:
«Смешна было б даказваць высакародства грамадскіх памкненняў Багдановіча, а вось

тое, як па-сапраўднаму даражыў ён імі, як баяўся ўсякага, нават несвядомага апашлення іх, падкрэсліваць трэба. І як жа меў рацыю Багдановіч!.. Часовае, надзённае не засланыя яму галоўнае. Літаратура для яго значыла надта многа, прынамсі, дастаткова для таго, каб бачыць яе карысць, яе грамадскую функцыю перш за ўсё ў яе мастацкім самавызначэнні, у самавызначэнні яе, як адметнага, найвышэйшага роду чалавечай дзейнасці».

Некалькі старонак сваёй кнігі адводзіць Міхас Стральцоў Багдановічу-крытыку. Гэтыя старонкі вабяць дасканалым веданнем тагачаснага літаратурнага працэсу, паэтычнай сладчыны вялікага песняра, яго ролі і значэння ў развіцці беларускай літаратуры, якой, як справядліва піша Міхас Стральцоў, «за дзесяці год належала прайсці шлях, які іншыя, больш развітыя літаратуры праходзілі ў лепшым выпадку за стагоддзе...»

«Усё яго жыццё — гэта падзвіг, — гаворыць далей Стральцоў. — Напорлівае і роўнае гарэнне адной страці. І кароткатэрміновае. Вось чаму яго жыццё нагадвае нам успышку метэора».

Юныя леныцы.

Фотаэцюд К. ЯКУБОВІЧА.

А. СТАВЕР.

«МЫ ВУЧЫМСЯ

Ў КРАІНЕ

ЛЕНІНА»

На трыбуне залы вучонага савета БПІ—Мікалаем Уладзіміравіч Разанаў. Яго добра ведаюць студэнты ад першага да пятага курса, усе супрацоўнікі Беларускага політэхнічнага інстытута. Удзельнік грамадзянскай вайны, камсамалец 20-х гадоў, М. Разанаў расказвае на тэматычным вечары замежных студэнтаў, прысвечаным Ул. І. Леніну, пра тое, як ён бачыў правадыра рэвалюцыі.

Уважліва слухаюць маладыя кубінцы, афганцы, в'етнамцы, непальцы Мікалая Уладзіміравіча, адчуваюцца, што юнакі стараюцца не прапусціць ніводнага слова. Удзельнік III з'езду камсамола расказвае:

— У той дзень я ўпершыню адчуў усёпакараючую сілу ўздзеяння Ільіча на людзей. Дэлегацы былі акрылены, адчулі небывалы прыліў рэвалюцыйнай энергіі і веры.

Цёпла дзякавалі замежныя студэнты Мікалаю Уладзіміравічу за цікавы расказ. Затым многія з іх выступілі самі. Пасланцы германскага В'етнама, гарачай Афрыкі, Лацінскай Амерыкі чытаюць вершы аб Леніну С. Смірнова, Ул. Маякоўскага, Нікаласа Гільена, расказваюць, якой папулярнасцю карыстаецца ў іх краінах імя правадыра. Венгра Іужэфа Сі Ферэнца змяняе кубінец Расмерыка Марцінес Моисан, за Расмерыка выступае афганец Ярмадт Тодж, чытае свой верш, прысвечаны Ільічу, нігерыец Самуэль Уморэн...

— Імпэрыялісты ведаюць, што слова Леніна — магутнае слова. І таму яны робяць усё, каб яго заглушыць, — гаворыць афрыканец Байсі Эмануіл. — Але сёння слова Леніна знаходзіць дарогу ў самыя далёкія куткі Афрыкі. Ідзе вялікая вызваленчая барацьба. І мы, моладзь Афрыкі, выконваем завет Леніна: «Вучыцца, вучыцца і вучыцца». Мы набываем навуковыя веды і вучымся барацьбе за незалежнасць».

Іван БЕЙДЗІН

АНТЫФАШЫСТЫ ІДУЦЬ У БОЙ

У ціхі вясеньскі вечар 1968 года з расчыненых акон аднаго з дамоў Мінска можна было пачуць рускую і нямецкую мову, смех, жарты. Нікога гэта не здзі-віла. Суседзі ведалі: да Івана Андрэевіча Бейдзіна прыехалі яго нямецкія сябры, з якімі ён у суровыя гады вайны ў тыле ворага змагаўся супраць гітлераўскіх захопнікаў. Сярод гасцей былі Ганс Шэрхаг, Рудзі Бляйль. Яны прывезлі з Берліна адрас, у якім гаварылася: «Старыя сябры шлюць табе, дарагі Іван, сардэчныя віншаванні з выпадку твайго п'яцідзясяцігоддзя». І подпісы: «Лені Бернер, Франц Гольд, Рудзі Бляйль, Ганс Шэрхаг, Гюнтэр Глязер, Эміль Крумель, Гюнтэр Кляйн».

У жніўні 1967 года ў Берліне я сустрэўся са сваімі баявымі сябрамі — нямецкімі таварышамі, якія ў гады Вялікай Айчыннай вайны разам з намі змагаліся супраць германскага фашызму. Нямецкія камуністы, антыфашысты, салдаты і афіцэры гітлераўскай арміі, якія трапілі ў палон і рэальна аданілі абстаноўку, — усё гэтыя людзі прынялі ўдзел у барацьбе з карычневай чумой.

Удзельнікі вайны памятаюць, як пагардліва трымалі сябе нямецкія ваеннапалонныя ў першыя тыдні і месяцы вайны.

Мам Пікам і Вальтэрам Ульбрыхтам.

У верасні 1943 года ваеннапалонныя нямецкія афіцэры і генералы стварылі «Саюз нямецкіх афіцэраў». Старшынёй саюза быў выбраны генерал артылерыі Вальтэр фон Зейдліц. Саюз выступіў супраць фашысцкіх кіраўнікоў Германіі, за хутэйшае спыненне вайны, за дружбу паміж нямецкім і савецкім народамі. Да канца вайны ў «Саюзе нямецкіх афіцэраў» налічвалася 4 тысячы чалавек у тым ліку 51 генерал, каля 40 палкоўнікаў.

Нацыянальны камітэт «Свабодная Германія» стаў палітычным і арганізацыйным цэнтрам нямецкага антыфашысцкага супраціўлення.

Першай баявой узброенай групай Нацыянальнага камітэта была якраз тая, якой кіраваў Вільгельм Мартэнс

пагрозы адпетых нацыстаў, утварылі першыя групы антыфашысцкага актыву ў лагерах ваеннапалонных.

Пасля рашаючага пералому ў настроі нямецкіх ваеннапалонных, які наступіў у выніку правалу летняга наступлення германскіх войск пад Курскам у 1943 годзе, па ініцыятыве ЦК Кампартыі Германіі быў створаны Нацыянальны камітэт «Свабодная Германія». Абвешчанае Нацыянальнае камітэта адбылося на канферэнцыі нямецкіх эмігрантаў-антыфашыстаў і антыфашысцкага актыву з лагераў ваеннапалонных 12—13 чэрвеня 1943 года ў горадзе Краснагорску пад Масквой.

На чале Нацыянальнага камітэта стаў нямецкі паэт-камуніст Эрых Вайнерт. Практычнае кіраўніцтва работай Камітэта ажыццяўляў ЦК КПГ на чале з Вільгель-

За сталом успаміналі рускіх і нямецкіх антыфашыстаў, якія загінулі, не дачкайшыся дня перамогі, — савецкага капітана Андрэя Бачкарова, немцаў Рамана Хваліка, Хеларыя Геронімуса, Вілі Холатэка і іншых.

Іван Бейдзін таксама бывае ў гасцях у ГДР у сваіх нямецкіх сяброў.

Мы пачынаем сёння друкаваць успаміны Івана Бейдзіна аб яго нямецкіх сябрах. Яны мелі мужнасць парваць з гітлераўскай арміяй і пачаць змагацца за свабоду сваёй радзімы разам з савецкімі воінамі і партызанамі.

І я і з байцамі якой мне давялося сустрэцца амаль праз чвэрць стагоддзя ў ГДР.

Вілі Мартэнс, маёр Чырвонай Арміі, быў сынам аднаго са старэйшых бальшавікоў, саратнікаў Ул. І. Леніна — Людвіка Мартэнса, стойкага рэвалюцыянера, буйнога вучонага і дыпламата. Л. Мартэнс быў першым савецкім паслом у ЗША.

Акрамя Вілі Мартэнса і мяне, усе байцы групы былі немцы-ваеннапалонныя, якія прайшлі невялікі курс навучання ў антыфашысцкай школе. У асноўным гэта былі маладыя немцы з рабочага асяроддзя. Некаторыя ў мінулым былі членамі маладзёжнай фашысцкай арганізацыі «Гітлерюгенд». Двое называлі сябе камуністамі, але праверыць гэта ў той час не было магчыма. Як вы-светлілася потым, гэтыя тава-

мам Пікам і Вальтэрам Ульбрыхтам.

У верасні 1943 года ваеннапалонныя нямецкія афіцэры і генералы стварылі «Саюз нямецкіх афіцэраў». Старшынёй саюза быў выбраны генерал артылерыі Вальтэр фон Зейдліц. Саюз выступіў супраць фашысцкіх кіраўнікоў Германіі, за хутэйшае спыненне вайны, за дружбу паміж нямецкім і савецкім народамі. Да канца вайны ў «Саюзе нямецкіх афіцэраў» налічвалася 4 тысячы чалавек у тым ліку 51 генерал, каля 40 палкоўнікаў.

Нацыянальны камітэт «Свабодная Германія» стаў палітычным і арганізацыйным цэнтрам нямецкага антыфашысцкага супраціўлення.

Першай баявой узброенай групай Нацыянальнага камітэта была якраз тая, якой кіраваў Вільгельм Мартэнс

С. ГУЛЬЯНЦ.

КОНЕЦ ТРЕТЬЕГО РЕЙХА

24 года минуло с тех пор, когда под сокрушительными ударами Советской Армии, поддержанными продвижением ее союзников, рухнул ненавистный всем свободолюбивым народам кровавый гитлеровский рейх. Неполных тридцать лет продержалась фашистская диктатура — это концентрированное вероломство в политике, изуверство в идеологии, авантюризм в стратегии, милитаризм в экономике, — а сколько за этот короткий срок было принесено миру — и прежде всего Советской стране — неисчислимых бедствий!

Развязанная фашизмом война втянула в свою орбиту 61 государство мира с населением 1700 миллионов человек, то есть три четверти всего человечества.

«50 миллионов погибших — вот та страшная дань, которую человечество уплатило войне и породившей ее империалистической системе»¹.

С необычайной жестокостью, хладнокровным изуверством и методической последовательностью осуществляло гитлеровское руководство руками преданного вермахта, преступных «СС», гестапо, всем своим государственным и партийным аппаратом свой широко задуманный и далеко идущий план завоеваний, террористический метод ведения «тотальной» войны. Особенно большой урон, как известно, был причинен Советскому Союзу, на плечи которого легла главная тяжесть борьбы против ударной силы мирового империализма. Советский народ потерял 20 миллионов своих сынов и дочерей. Около половины из них — мирные жители и военнопленные, убитые и замученные гитлеровцами на временно оккупированной территории СССР. Значительные жертвы понесло также население тыла страны в результате варварских воздушных бомбардировок и блокады городов. В одном только Ленинграде, выдержавшем небывалую осаду, в результате голодной блокады погибло около 650 тысяч человек — мужчин, женщин и детей². Сотни тысяч советских людей были истреблены в концентрационных лагерях на территории Германии. Гитлеровцы разрушили 1710 советских городов, поселков городского типа и более 70 тысяч сел и деревень, 32 тысячи промышленных предприятий, 98 тысяч колхозов, 1876 совхозов. Они подорвали 65 тысяч километров железных дорог, испортили и вывезли 16 тысяч паровозов и 428 тысяч вагонов. В целом материальные потери Советского Союза составили около двух триллионов 600 миллиардов рублей³.

Никакими суммами не исчислить безвозвратные потери десятков миллионов человеческих жизней, старшее горе матерей, вдов и сирот!

Во второй мировой войне понесли потери и другие страны антигитлеровской коалиции: было убито в войсках США 405 тысяч, в Англии — 375 тысяч, многочисленные жертвы понесли народы Польши, Югославии, Франции и другие. Поплатился тяжелыми потерями и народ Германии. 13 600 тысяч немцев отдали свои жизни за гитлеровский рейх, из них 10 миллионов сложили свои головы в войне против СССР.

Уже сам масштаб потерь убедительно показывает, где проходили главные события II мировой войны, кем был нанесен основной урон врагу, кто сыграл решающую роль в разгроме фашистского рейха, кто был главным творцом исторической победы, доставшейся столь высокой ценой.

С момента нападения на Советский Союз и до последнего дня войны на советско-германском фронте были сосредоточены главные силы нацистского рейха. В течение первых двух лет (1941—1943) против Красной Армии сражались почти все действующие силы немецко-

фашистской армии (от 153 до 201 дивизий). В течение трех лет на советско-германском фронте находилось две трети общего числа соединений, которыми располагала тогда фашистская Германия. Правда, против американско-английских войск в эти годы действовало от 38 до 86 итальянских дивизий. Но и против Красной Армии сражалось от 37 до 72,5 дивизий сателлитов Германии.

Открытие второго фронта в Западной Европе внесло некоторое изменение в соотношение немецко-фашистских дивизий, оборонявшихся на советско-германском и западноевропейском фронтах. Но оно не изменило значения советско-германского фронта как главного в войне.

Против Красной Армии в июне 1944 года действовало 181,5 немецких и 58 дивизий сателлитов Германии. Американским и английским войскам противодействовали 81,5 немецких дивизий. Перед завершающей кампанией 1945 года советские войска имели против себя 179 немецких и 16 венгерских дивизий, а войска союзников — 107 немецких дивизий, притом в большей части пониженной боеспособности⁴.

Огромные вооруженные силы гитлеровцев, и прежде всего их основная часть — сухопутные войска, были перемолоты в сражениях на Восточном фронте. 27 сентября 1944 года Черчилль в послании Сталину писал: «Я воспользуюсь случаем, чтобы повторить завтра в Палате общин то, что я сказал раньше, что именно русская армия выпустила кишки из германской военной машины и в настоящий момент сдерживает на своем фронте несравненно большую часть сил противника».

И действительно, Советские Вооруженные Силы в течение войны уничтожили, взяли в плен или разгромили 506,5 немецких дивизий. Это более чем втрое превышало численный состав фашистской сухопутной армии, вторгшейся в пределы СССР.

Кроме того, разгрому подверглись 100 дивизий союзников Германии. Англо-американцы же разбили в Западной Европе, Северной Африке и в Италии не более 176 дивизий⁵. На советско-германском фронте были уничтожены и основные силы «Люфтваффе» — немецкой авиации.

Справедливые освободительные цели войны социалистического государства вдохновляли антифашистскую борьбу народов Европы и Азии. Их усилия оказали большую помощь Красной Армии тем, что длительное время отвлекали на себя значительное число вражеских дивизий, всемерно поддерживали наступление советских войск на территории своих стран.

Мужественная борьба партизан, саботаж мероприятий оккупантов, массовые диверсии серьезно ослабляли противника. В 1944—1945 годах совместно с Советской Армией активно действовали польские, чехословацкие, югославские, болгарские и румынские войска.

Но никто при том соотношении сил, какое сложилось в ходе войны, не мог даже надеяться добиться победы, изгнать захватчиков без решающего вклада советского народа, социалистического государства, его Вооруженных Сил в дело полного разгрома фашизма.

Великая победа была одержана в результате превосходства над врагом социалистической военной организации, передовой советской военной науки, творческого советского военного искусства. Никакими подлинными и мнимыми ошибками гитлеровского руководства, никаким преувеличением влияния сезонно-погодных условий, пространства и т. п. невозможно объяснить, а тем более опровергнуть непреложный факт — бесславное фиаско, которое потерпели в этой войне германский милитаризм и хвастливые гитлеровские генералы.

Казалось бы, столь убедительные и суровые уроки истории должны были пойти впрок всем тем, кто их помнит и соответственно оценивает.

Но в Бонне появившиеся бурбоны кое-что пытаются забыть и, по-видимому, они так-таки ничему не научились.

А забыть они стараются о том, что Германия проиграла войну, что произошли необратимые перемены в жизни многих народов мира, и в том числе немецкого народа, сумевшего на части своей земли создать первое в своей истории социалистическое независимое и полноправное государство.

Они делают вид, что не помнят о справедливом изменении границ в Европе, передевинуть которые никому не удастся. Наконец, они забывают о том, чем кончили те, кто под позорным знаменем реванша, оголтелого милитаризма сеял вражду между народами, пытался силой оружия изменить неотвратимый ход истории.

Бонн культивирует традиции опрокинутых в безвозвратное прошлое германских рейхов и, в особенности, милитаристские традиции германской военщины. Отсюда милитаристско-реванш и с тоской угар — постоянная идейная атмосфера Федеративной республики. Отсюда непрекращающиеся провокации и непомерные претензии. Отсюда неумная тяга к обладанию ядерным оружием, словно какое-либо оружие может повернуть историю вспять.

Но не для того погибли многие десятки миллионов людей, чтобы «забычивые» монополисты и солдафоны вновь попытались «переиграть» историю. Великая победа обеспечивается всеми людьми доброй воли. Они стоят на страже исторических завоеваний, и горе тому, кто посягнет на мир и счастье народов.

С. КОЗЛОВ,
генерал-майор, военный обозреватель АПН.

¹) Великая Отечественная война Советского Союза 1941—1945 гг. Краткая история. Воениздат. М., 1965, стр. 551.

²) Там же, стр. 319.

³) Там же стр. 552.

⁴) Там же, стр. 557.

⁵) Там же, стр. 557.

рыш сапраўды былі членамі Кампартыі Германіі.

Нягледзячы на стракатасць саставу, усе байцы групы былі людзьмі, якія разумелі разбойніцкі характар вайны, што развязаў фюрэр. Яны па-сапраўдному любілі сваю радзіму і былі гатовы змагацца за тое, каб на руінах нацызму стварыць новую дэмакратычную і міралюбівую Германію.

Вось кароткія звесткі аб некаторых членах групы. Незвычайнай смеласцю і знаходлівасцю вылучаўся Ганс Шэрхаг, малады хлопец з Рэйнскай вобласці. Маладзенька спецыяльнасці, Шэрхаг быў заўзятым католікам. Нават пасля вучобы ў антыфашысцкай школе, дзе вывучалася марксісцка-ленінская тэорыя, ён працягваў насіць на грудзях вялікі крыж, з якім расставіў толькі ў самым канцы вайны. У палон здаўся добраахвотна яшчэ ў першыя тыдні вайны пад Гомелем. Цяпер Ганс Шэрхаг — журналіст, працуе загадчыкам аднаго з аддзелаў радыё Берліна.

Рудзі Бляйль таксама добраахвотна перайшоў на бок Чырвонай Арміі. Калі ён трапіў у нашу групу, яму толькі споўнілася 19 год. Як і Шэрхаг, Бляйль — выхадзец з рабочай сям'і. Наратцаўся ў горадзе Кэтэн. Выз-

начаўся вялікім здольнасцімі да моваў. Бляйль выдатна ведаў чэшскую мову, за некалькі месяцаў знаходжання ў палоне аваладоў рускай, зараз Рудзі ведае англійскую і французскую мовы. Ён быў адным з лепшых разведчыкаў групы. У сучасны момант таварыш Бляйль — журналіст.

Сярод байцоў групы быў выпрабаваны антыфашыст Венцэль Лейс. Немец польскага паходжання з горада Мерз Рэйнскай вобласці. Лейс быў сынам гарняка і сам шахцёр. Разам з жонкай і братам Лейс вёў на працягу доўгага часу нелегальную работу ў Рэйнскай вобласці ў адной з падпольных арганізацый КПГ. Лейс перайшоў на наш бок 13 снежня 1942 года.

Быў у групе яшчэ адзін камуніст Ота Брайт, пажылы немец з горада Штутгарта. Васёлы, дасціпны, Брайт быў цудоўным выканаўцам жартоўных песень горнай Швабіі.

А вось цірольскія песні выдатна выконваў Вілі Холатэк — аўстрыец, ураджэнец Вены, смелы разведчык і вяселун. Летам 1944 года ў адным з баёў Вілі атрымаў цяжкае раненне ў живот і праз некалькі дзён памёр у палавым шпіталі.

Сваім «хроснікам» лічыў я пажылога і грузнага немца Франца Гундэлаха. Справа ў тым, што разам з групай разведчыкаў вясной 1943 года я браў Гундэлаха ў палон. Я першы і дапытваў яго. А з тым, калі фарміравалася наша баявая група, я выпадкова сустраў яго ў адным з лагераў военнапалонных і ўзяў у атрад. Лёс Гундэлаха аказаўся трагічным: ён быў замучаны гестапа ў Пскове.

Пералічыць усіх байцоў групы не так проста. Галоўнае, што ўсе яны былі сапраўднымі, адданымі справе антыфашыстамі.

Наша група фарміравалася для работы ў тыле фашысцкіх войск. У сувязі з тым, што яна павінна была падтрымліваць сувязь з насельніцтвам акупіраваных тэрыторый, з партызанскімі атрадамі, у яе былі ўключаны два афіцэры Чырвонай Арміі — я і Вілі Мартэнс. Трэба было ваяваць у тыле ворага побач з людзьмі, якія зусім нядаўна змагаліся супраць нас. Ці не выкарыстаюць немцы прадстаўленую ім магчымасць, каб вырвацца з палону? На шчасце, гэтыя апасенні не апраўдаліся. Усе члены групы паказалі сябе

выдатнымі, дысцыплінаванымі і адданымі справе байцамі.

К верасню 1943 года група была сфарміравана, узброена, аснашчана ўсім неабходным. Перад ёй была пастаўлена задача: весці растлумачальную работу сярод салдат і афіцэраў гитлераўскай арміі ў тылавых гарнізонах. Аднак у далейшым абставіны склаліся так, што, акрамя растлумачальнай работы, група праводзіла разведвальныя і баявыя аперацыі.

(Працяг будзе).

Гэты здымак зроблены ў кастрычніку 1967 года. Злева направа — Ганс ШЭРХАГ, Гюнтэр КЛЯЙН, Гюнтэр ГЛЯЗЕР, Эміль КРУМЕЛЬ, Рудзі БЛЯЙЛЬ.

«Спыніся—гэта зямля герояў!»

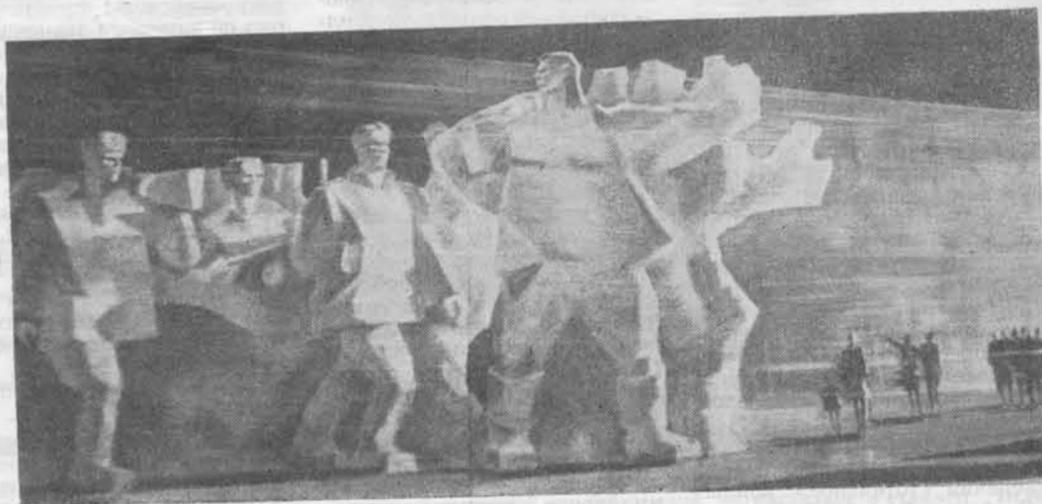

Ля шумнай аўтастрады, быццам застылы сігнал, узнялася фігура гарніста. Яна сімвалічная і шматзначная ў сваім закліку: «Спыніся—гэта зямля герояў!»

...Пакуль што гэта толькі праект: гарніст і стэлы-сцягі, надмагільныя пліты і скульптурныя групы, упісаныя ў масіў парку. Ён распрацаваны групай мінскіх мастакоў і архітэктараў на грамадскіх пачатках у дар рэспубліцы ў гонар яе 50-годдзя.

Помнік мяркуецца ўзвесці на 10-м кіламетры Маскоўскай шашы.

НА ЗДЫМКУ: фрагменты праекта мемарыяльнага комплексу.

ИНДРА АХУДЖА ЗНОЎ БАЧЫЦЬ

Индра Ахуджа прыехала ў Адэсу з Індыі амаль сляпой. Яна мела захворванне вачэй, якое афтальмолагі назвалі кератаконус. Рагавая абалонка вока дэфармавалася, прыняла не ўласцівую ёй конусападобную форму, перастала прапускаць святло. Хворая хутка слепа. Заставаўся адзіны выхад — перасадка рагавіцы па метаду акадэміка Філатава. Першую аперацыю Індры Ахуджа зрабілі ў Індыі, але, на жаль, няўдала. Зрок не паляпшаўся. Тады капітан індыйскага цеплахода «Вішва Судха» пан Ахуджа ўспомніў пра Адэсу, дзе ён многа разоў быў, і аб інстытуце, аб якім многа чуў. Сюды ён і прывёз жонку. У той час зрок на правым (апэрыраваным у Індыі) воку не перавышаў адной дзесятай часткі нармальнага. Лёвым вокам хворая амаль зусім не бачыла.

З таго часу прайшло больш двух месяцаў. Спецыялісты інстытута вярнулі Індры зрок. Апэрыраваў левае вока — тое, якое зусім не бачыла, — прафесар доктар медыцынскіх навук Давід Бушміч — таленавіты вучань акадэміка Філатава. На яго ліку больш шасці тысяч аперацый перасадкі рагавой абалонкі. Тысячам людзей вярнуў ён зрок.

Разам з ім хворую з Індыі лячыла ўрач Ядвіга Галацка. Пры дапамозе тканкавых прэпаратаў, таксама па метаду Філатава, зрок правага вока быў адноўлены на 60—70 працэнтаў і працягвае паляпшацца.

Медыцынскія сёстры, няні, увесь персанал клінікі, дзе ляжала хворая з Індыі, акружылі яе клопатамі і ўвагай. Індру Ахуджа наведвалі маракі індыйскіх суднаў, якія прыходзілі ў Адэсу і Ільічоўск, работнікі адэскага агенцтва «Інфлот». Роднай сястрой для яе стала беларуская дзяўчына з Мінска Зіна Белабровіч, якая перанесла такую ж аперацыю і ляжала ў адной палатцы з Індрай. Зіну апэрыравалі раней, і яна супакойвала оваю суседку перад складанай аперацыяй, сядзела ля яе пасцелі, калі марудна цягнуліся дні ў чаканні зняцця павязкі. Пераконвала індыйскую сяброўку, што ўсё будзе добра, што яна таксама будзе бачыць.

Зараз Індра Ахуджа развітваецца з людзьмі, рукі якіх зрабілі чуд, вярнулі яе ў свет святла і фарбаў.

І. ПІКАРЭВІЧ.

ПАВЕДАМЛЯЕ РАДЫЁСТАНЦЫЯ «САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ»

Паважаныя землякі і зямлячкі! У сувязі з пераходам на вяснова-летні расклад вяшчання з 23 красавіка гэтага года часткова памянліся радыёхвалі, па якіх мы пастаянна вядзем для вас перадачы.

Слухайце нашу першую праграму кожны дзень з 19 гадзін 30 мінут да 20 гадзін па сярэднеўрапейскаму часу на частотах 11 тысяч 790, 11 тысяч 830 і 12 тысяч 40 кі-

лагерцаў, што значыць на кароткіх хвалях у дыяпазоне 25-ці метраў.

Перадачы другой праграмы вядуцца на частотах 7 тысяч 380, 9 тысяч 480 і 9 тысяч 620 кілагерцаў, што значыць на кароткіх хвалях у дыяпазоне 31, 32 і 41-го метраў. Слухайце іх штодзённа з 22 гадзін 30 мінут да 23 гадзін па сярэднеўрапейскаму часу.

З ЛЫЖНАЙ ТРАСЫ — НА ПЛЯЖ

Тысячы турыстаў, альпіністаў, аматараў горналыжнага спорту прыязджаюць у маляўнічае месца — Дамбай у Карачаева-Чаркескай аўтаномнай вобласці.

У апошні час у Дамбай ідзе будаўніцтва ўсесаюзнай базы турызму, альпінізму і адпачынку, якая стане адной з лепшых у Савецкім Саюзе.

База разлічана на тры з лішнім тысячы чалавек. У яе комплекс уваходзіць гасцініца, міжнародны маладзёжны лагер ЦК ВЛКСМ і шэсць турыстычных баз.

Ля самага вусця ракі Дамбай-Ульген узняўся жалезабетонны каркас 8-павярховага будынка гасцініцы на 400 месца. На 1 і 2 паверхах размешчаны рэстараны, кафэ, магазіны, кіназала, салярыі, сховішча лыжаў і сушылькі, на астатніх паверхах жылыя пакоі. Для нумароў і холаў з камянамі распрацава-

ны спецыяльныя ўзоры мэбл. Дарэчы, элементы добраўпарадкавання распрацоўвае для Дамбая Маскоўскае вышэйшае мастацкае вучылішча. Ужо гатовы экспазіцыя пляцовак адпачынку, альтанак, мэблі для кафэ. Так, сталы мяркуецца зрабіць з шырокіх пнёў, крэслы — са ствалоў дрэва.

Будынак міжнароднага маладзёжнага лагера ЦК ВЛКСМ уздымецца на 9 паверхаў. У ім адначасова змогуць размесціцца 600 чалавек. На ніжнім паверсе будзе пабудаваны плавальны басейн з вышкамі для скачкоў. У другім крыле паверха будзе вялікая глядзельная зала з арыгінальным рашэннем сцэны. Сцяна за сцэнай будзе зроблена са шкла, і глядачы змогуць глядзець выступленні артыстаў на фоне прыроды. У падвальнай частцы будынка размешчана бар. У архітэктурны комплекс Дамбая

ўваходзіць і матэль. Першы паверх, у якім размешчаны пошта, тэлеграф, рэстаран і кафэ, будзе трымаць на сабе два 12-павярховыя спальныя карпусы на 800 месца.

Будуецца ў Дамбай некалькі канатных дарог. Адна з іх, крэславага тыпу працягласцю 1 700 метраў, пройдзе ад альпійскага лагера «Чырвоная зорка» да Рускай палыны. Другая, маятнікавага тыпу з вагонам на 80 чалавек, працягнецца ад Сонечнай палыны на гару Муса-Агітара. З гэтай гары (вышыня 3 тысячы метраў над узроўнем мора) глядачам адкрыецца велічная панарама Дамбая.

Будзе пабудавана і аўтастрада, якая вядзе да берага Чорнага мора. Раніцай можна будзе пакатацца ў гарах на лыжах, а ўдзень — пакупацца ў Чорным моры.

В. ЛІМОНАЎ.

Дом для крылатых сяброў.

Фотаэцюд В. БАРАНОУСКАГА.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

НАШ АДРАС: МІНСК, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 77.

ТЭЛЕФОНЫ: 6-19-31, 6-97-92, 6-18-88, 3-15-15.